

In Singapore:
 Dini Djalal
 Phone: +62-81-699-1218
 E-mail: ddjalal@worldbank.org

In Washington, D.C.:
 Chisako Fukuda
 Phone: (202) 473-9424
 E-mail: cfukuda@worldbankgroup.org

မြို့ပြဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုများသည် ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူများအတွက် အကျိုးဖြစ်ထွန်းစေရန် ကမ္ဘာ့ဘဏ်၏ အစီရင်ခံစာသစ်မှ အချက်အလက်အသစ်များက ကူညီနိုင်မည်

စင်ကာပူ၊ ဇန်နဝါရီလ ၂၆၊ ၂၀၁၅ — အရှေ့အာရှဒေသတွင် ၂၀၀၀ နှင့် ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ် အကြား လူသန်းပေါင်း ၂၀၀ သန်းသည် မြို့ပြဒေသများသို့ ပြောင်းရွှေ့ အခြေချ နေထိုင်လျက်ရှိရာ ထို ကိန်းဂဏန်းအရေအတွက်သည် ကမ္ဘာ့ဆဋ္ဌမမြောက် လူဦးရေ အများဆုံး နိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံ၏ လူဦးရေနှင့် ညီမျှကြောင်း ကမ္ဘာ့ဘဏ်က နောက်ဆုံး ထုတ်ပြန်လိုက်သည့် အစီရင်ခံစာသစ်၏ အချက်အလက်များအရ သိရသည်။

ပထမဆုံးအကြိမ်အဖြစ် ထိုအချက်အလက်များက အရှေ့အာရှတစ်လွှားရှိ မြို့ပြဧရိယာများနှင့် ၎င်းတို့၏လူဦးရေကို တစ်သမတ်တည်း နှိုင်းယှဉ်ထားပြီး၊ မှန်ကန် သည့် တိုးတက်မှု ပုံစံနှင့် အချိုးအစား ပမာဏကို အစိုးရနှင့် ဒေသ ခေါင်းဆောင်များ ကောင်းစွာ နားလည်သဘောပေါက်စေရန် ပံ့ပိုးပေး သည်။ သို့မှသာ အားလုံးအတွက် အခွင့်အလမ်းများ ဖန်တီး ပေးနိုင်သော မှန်ကန်သည့် မြို့ပြဖြစ်ထွန်းမှုကို ရရှိနိုင်မည်ဖြစ် သည်။

“အရှိန်အဟုန်နဲ့ ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့ မြို့ပြဖြစ်ထွန်းမှုက အရှေ့အာရှ အတွက် သိသာထင်ရှားတဲ့ စိန်ခေါ်မှု တစ်ခုဖြစ်ပါတယ်။ အခြေအနေမှန်ကို မသိဘူးဆိုရင် စီမံခန့်ခွဲနိုင်ဖို့ ခက်ခဲပါလိမ့်မယ်။ ဒီကနေ့ ထုတ်ပြန်လိုက်တဲ့ သတင်း အချက်အလက်တွေကို အသုံးပြုပြီး မြို့ပြခေါင်းဆောင်တွေ အနေနဲ့ အခြေအနေတွေကို ပိုမို သိမြင်ပြီး မြို့ပြကို အလုံးအရင်းနဲ့ ပြောင်းရွှေ့ အခြေချလာကြတဲ့ လူတွေ အထူးသဖြင့် ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူတွေအတွက် ဒီမြို့ပြ ဖြစ်ထွန်းမှုကနေ အကျိုးရရှိနိုင်ဖို့ ဆောင်ရွက်သွားနိုင်ဖို့ ရည်ရွယ်ပါတယ်” ဟု ကမ္ဘာ့ဘဏ် အရှေ့အာရှ နှင့် ပစိဖိတ် ဒေသဆိုင်ရာ ဒုဥက္ကဋ္ဌ **Axel van Trotsenburg**, က ပြောသည်။

“East Asia’s Changing Urban Landscape: Measuring a Decade of Spatial Growth,” အမည်ဖြင့် ထုတ်ပြန်လိုက်သည့် အစီရင်ခံစာအရ အရှေ့အာရှဒေသ၏ မြို့ပြသည် ဆယ်နှစ်အကြာ လေ့လာခဲ့သည့် ကာလအတွင်း တစ်နှစ်လျှင် ယေဘုယျ ၂.၄ ရာခိုင်နှုန်းဖြင့် ချဲ့ထွင်လာကြောင်း သိရသည်။ ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်တွင် မြို့ပြ ဧရိယာသည် စတုရန်းကီလိုမီတာ ၁၃၄၈၀၀ သို့ ရောက်ရှိ ခဲ့သည်။

မြို့ပြ လူဦးရေသည်လည်း တစ်နှစ်လျှင် ယေဘုယျ ၃.၀ ရာခိုင်နှုန်းဖြင့် လျင်မြန်စွာ တိုးတက်လာခဲ့ကြောင်း တွေ့ရပြီး ၂၀၁၀ ပြည့်နှစ်တွင် လူဦးရေ ၇၇၈ သန်းသို့ ရောက်ရှိလာခဲ့ပြီး ကမ္ဘာပေါ်ရှိ ဒေသများအနက် အများဆုံးဖြစ်လာခဲ့သည်။ အခြားလေ့လာချက်များအရ ဥရောပတွင် ထိုအရေအတွက်သို့ ရောက်ရှိရန် နှစ်ငါးဆယ်ကျော် အချိန်ယူခဲ့ကြောင်း သိရသည်။

အရှေ့အာရှမြို့ပြတိုးချဲ့မှုကိန်းဂဏန်းအားဖြင့် (၂၀၀၀-၂၀၁၀)	
၂၀၀ သန်း	အရှေ့အာရှ၏ အသစ် မြို့ပြလူဦးရေ၊ ကမ္ဘာ့ဆဋ္ဌမမြောက် အကြီးဆုံးနိုင်ငံနှင့် ညီမျှသည်။
၄၂ သန်း	ပုလဲမြစ်ပုန်း၏ စုစုပေါင်း လူဦးရေ၊ ကမ္ဘာ့ အကြီးဆုံး မြို့ပြဧရိယာ - အာဂျင်တီးနား၊ ဩစတြေးလျ၊ ကနေဒါနှင့် မလေးရှားထက်ပိုသည်။
၂.၄ %	နှစ်စဉ် ပျမ်းမျှ မြို့ပြဧရိယာ တိုးတက်မှု
၁%	၂၀၁၀ ခုနှစ်တွင် စုစုပေါင်းမြို့ပြဧရိယာ
36%	Total urban population in 2010, up from 29% in 2000

မြို့ပြဧရိယာများတွင် နေထိုင်သည့် လူဦးရေရာခိုင်နှုန်း မြင့်မားလာသည့်အတွက် ဒေသတစ်လွှား တစ်ဦးချင်း စီးပွားရေး ထုတ်လုပ်မှု ပမာဏ တိုးတက်လာသည်ကို ပြနေသည့်အတွက် ယခုအစီရင်ခံစာ၌ မြို့ပြဖြစ်ထွန်းမှုနှင့် ဝင်ငွေတိုးတက်မှု တို့အကြား တိုက်ရိုက်ချိတ်ဆက်မှုရှိကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။

ဂြိုဟ်တုမှပုံများနှင့် ဘူမိအက္ခရာအပေးမြေပုံများမှ ရသည့် ဒေတာအချက်အလက်များအရ အရှေ့အာရှဒေသတွင် လူဦးရေ ၁၀၀၀၀၀ ကျော်ဖြင့် မြို့ပြဧရိယာ ၈၆၉ ခုရှိကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။ ၎င်းတို့တွင် တရုတ်နိုင်ငံ၌ ပုလဲမြစ်ဝှမ်းဒေသ၊ ရှန်ဟိုင်းနှင့် ဘေဂျင်း၊ ဂျပန်နိုင်ငံတွင် တိုကျိုနှင့် အိုဆာကာ၊ ဂျာကာတာ၊ ဆိုးလ်နှင့် မနီလာမြို့များ အပါအဝင် လူဦးရေ ၁၀ သန်းကျော်ရှိသည့် မဟာမြို့ကြီး ၈ ခု ပါဝင်သည်။

တစ်ချိန်တည်းမှာပင် ထိုအစီရင်ခံစာတွင် မြို့ပြဧရိယာငယ်များ သိသာစွာ တိုးလာသည်ကိုလည်း ဖော်ပြထားသည်။ အမှန်စင်စစ်တွင် လူဦးရေ တစ်သိန်းမှ ငါးသိန်း အထိရှိသော အသေးငယ်ဆုံး မြို့ပြဧရိယာ ၅၇၂ ခုနှင့် လူဦးရေ ၁ သန်းမှ ၅ သန်းအထိ ရှိသော အလယ်အလတ်အရွယ် မြို့ပြဧရိယာ ၁၀၆ ခုသည် မဟာမြို့ကြီး ၈ ခုထက် စုစုပေါင်း မြေဧရိယာ ပိုမိုများပြားသည်။

ထိုသို့သတိပြုမိလောက်အောင် တိုးချဲ့လာမှုမှာ မြို့ပြဧရိယာများ ပျမ်းမျှလူဦးရေ ထူထပ်သိပ်သည်း လာသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ အကယ်၍သာ ကောင်းစွာစီမံခန့်ခွဲနိုင်ပါက သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်အတွက် ကောင်းမွန်နိုင်ပြီး ပြည်သူများအတွက် ပိုမိုထိရောက်ကောင်းမွန်သော ဝန်ဆောင်မှုများ ပေးနိုင်မည်ဖြစ်သည်။ သို့သော် ဒေသအုပ်ချုပ်ရေးနယ်နိမိတ်များတွင် မြို့ပြဧရိယာ ၃၅၀ နီးပါးပြန့်ကြဲကာ မြို့ပြများ တစ်ပိုင်းတစ်စစီ ကွဲနေမှုကြောင့် ထိုတိုးတက်မှုမှာ သိသာသည့် စိန်ခေါ်မှုတစ်ခုဖြစ်နေသည်။ အချို့နေရာများတွင် မြို့ပေါင်းစုံက သီးခြားစီ ဆက်လက်စီမံခန့်ခွဲ အုပ်ချုပ်ကာ အဆောက် အအုံတစ်ခုတည်းအောက်တွင် လာရောက်ပေါင်းစည်းနေကြသည်။

မြို့ပြဖြစ်ထွန်းမှုက အရှေ့အာရှကို အသွင်ပြောင်းလိုက်ချိန်တွင် အစိုးရများနှင့် ဒေသခေါင်းဆောင်များက နားလည် ရန်ကြိုးစားနေကြပြီး၊ နိုင်ငံအသီးသီးက မြို့ပြဧရိယာများနှင့် လူဦးရေနှင့် ပတ်သက်ပြီး အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုချက် အသီးသီးကို အသုံးပြုနေကြသောကြောင့် နိုင်ငံတကာအရ နှိုင်းယှဉ်နိုင်သည့် ဒေတာအချက်အလက် ပြည့်စုံမှုမရှိသည့် အတွက် တုန့်ပြန်ဆောင်ရွက်မှုများမှာ နှောင့်နှေးနေရသည်။

ထိုစိန်ခေါ်မှုကို ဖြေရှင်းရန်အတွက် မြို့ပြဖြစ်ထွန်းမှု လမ်းကြောင်းနှင့်ပတ်သက်ပြီး ဘုံနားလည်မှုတစ်ခုရရှိရန် ဂြိုဟ်တုပုံရိပ်များ၊ လူထုပြန့်ပွားမှု ပုံစံထုတ်ရန် နည်းပညာများ အသုံးပြုကာ လူများ အခြေချနေထိုင်မှုအားလုံးကို မြေပုံထုတ်ခြင်းအားဖြင့် အချက်အလက်အစီအစဉ်သစ်တစ်ခုကို ဖန်တီးခဲ့သည်။ မည်သည့်နေရာတွင် မြို့ပြဖြစ်ထွန်းမှု ဖြစ်ပေါ်နေသည်၊ မည်မျှမြန်မြန် ဖြစ်ပေါ်နေသည်၊ လူဦးရေတိုးတက်မှုနှင့် မြို့ပြဧရိယာ တိုးတက်မှုက မည်သို့ဆက်စပ်နေသည်ကို ယခုချဉ်းကပ်လုပ်ဆောင်မှုက စနစ်တကျ သက်သေပြ နိုင်သည်။

“မြို့တွေ စတင်တည်ထောင်လိုက်တာနဲ့ ၎င်းတို့ရဲ့ မြို့ပြပုံစံ၊ မြေကို အသုံးပြုပုံတွေက နောက်မျိုးဆက်တွေအထိ မပြောင်းမလဲဘဲ တည်ရှိသွားကြတယ်။ မြို့ပြတိုးချဲ့မှုလမ်းကြောင်းကို နားလည်သဘောပေါက်ဖို့ ဒေတာ အချက် အလက်အရည်သွေး တိုးတက်ရေးက အရေးကြီးပါတယ်။ မူဝါဒရေးဆွဲသူများ အနေဖြင့် လျင်မြန်စွာ ပြောင်းလဲနေတဲ့ ပတ်ဝန်းကျင်မှာ ဝန်ဆောင်မှုတွေ၊ အလုပ်အကိုင်တွေနှင့် အိုးအိမ်တွေ ရရှိမှုနဲ့အတူ ရေရှည်တည်တံ့နိုင်မယ့် ရပ်ရွာလူထုအသိုက်အဝန်း ပေါ်ပေါက်ရေးကို ပံ့ပိုးပေးနိုင်ဖို့ ချင့်ချိန်တဲ့ ဆုံးဖြတ်ချက်တွေ ချနိုင်မှာ ဖြစ်တယ်။ ” ဟု ကမ္ဘာ့ဘဏ်အုပ်စု လူမှုရေး၊ မြို့ပြ၊ ကျေးလက်နှင့် Resilience Global Practice မှ ညွှန်ကြားရေးမှူး၊ Marisela Montoliu Munoz ကပြောကြားသည်။

ထိုသို့ သိသာထင်ရှားပြီး တစ်ဟုန်ထိုး တိုးတက်မှုရှိနေသော်လည်း အရှေ့အာရှရှိ စုစုပေါင်း ဧရိယာ၏ ၁% အောက်မှာ မြို့ပြဖြစ်ထွန်းမှု ဖြစ်ပေါ်ပြီး စုစုပေါင်းလူဦးရေ၏ ၃၆% ကသာ မြို့ပြဖြစ်သည်ကို ထိုဒေတာအချက်အလက်များက

ဖော်ပြနေသည်။ ယင်းက ထိုဒေသ၏ မြို့ပြတိုးချဲ့မှုမှာ စတင်ကာစသာဖြစ်သည်ကို ဖော်ပြနေသည်။ ထိုဒေသအတွင်း မြို့ပြဖြစ်ထွန်းမှု၏ အဓိကမောင်းနှင်အားမှာ ဈေးကွက်အင်အားများဖြစ်သလို အမျိုးသားအဆင့်နှင့် ဒေသန္တရအဆင့် မူဝါဒရေးဆွဲသူများသည်လည်း ရေရှည်တည်တံ့ပြီး အားလုံးပါဝင်မှု သေချာစေရေးတွင် အရေးကြီးသည့် အခန်းတစ်ခုမှ ပါဝင်နေသည်။

၁။ မြေယာတိုးတက်မှု၊ မြေယာများ စုပေါင်းပြီး ပြန်လည်အကွက်ချခြင်း၊ မြေယာခွဲဝေခြင်းနှင့် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှု အခွင့်အရေးများ လွှဲပြောင်းခြင်း များကဲ့သို့ လုပ်ငန်းစဉ်များ အသုံးပြုကာ မြေယာတိုးချဲ့မှု ထိရောက်စွာ ဖြစ်ပေါ်နိုင်ရေးအတွက် မြေယာအသုံးပြုမှု လွယ်ကူအဆင်ပြေအောင် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းအားဖြင့် **အနာဂတ် မြေအကွာအဝေး တိုးချဲ့မှုအတွက် ပြင်ဆင်ခြင်း။**

၂။ အမျိုးသား မြို့ပြဖြစ်ထွန်းမှု နည်းဗျူဟာများမှတစ်ဆင့် မြို့များ၏ စနစ်တစ်ခုလုံးကို ဖြေရှင်းခြင်း၊ စီးပွားရေး လုပ်ငန်း အမျိုးမျိုးကို အားပေးမြှင့်တင်ရန်အတွက် အကြီးစား၊ အငယ်စားနှင့် အလတ်စား မြို့များတွင် လူထုရင်းနှီးမြှုပ်နှံမှုအား ပံ့ပိုးပေးခြင်းအားဖြင့် **စီးပွားရေးအရ အကျိုးရှိသည့် မြို့ပြဖြစ်ထွန်းမှု အသေအချာဖြစ်စေရေး။**

၃။ စီးပွားရေး အခွင့်အလမ်းများ ရရှိရာတွင် မညီမျှမှုများလျော့ကျရေး အကူအညီပေးရန်အတွက် တိုးတက်မှု ကွာဟချက်များ အကွက်ချပေးပြီး လတ်တလော ရွှေ့ပြောင်းအခြေချသူများ၏ နစ်နာမှုများကို ဖြေရှင်းပေးခြင်းအားဖြင့် **အားလုံးပါဝင်သော မြို့ပြဖြစ်ထွန်းမှုဖြစ်အောင် ပြုလုပ်ရန်။**

၄။ ကောင်းစွာ သွားလာနေထိုင်နိုင်သော သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်တစ်ခု ဖြစ်စေရန်အတွက် လူနေထူထပ်သော မြို့ပြဧရိယာများအား ကောင်းစွာနေရာချ စီစဉ် ညှိနှိုင်းထားကြောင်း သေချာအောင်လုပ်ခြင်းဖြင့် **ရေရှည်တည်တံ့သည့် မြို့ပြဖြစ်ထွန်းမှုဖြစ်အောင် အားပေးမြှင့်တင်ရန်။**

၅။ ဒေသဆိုင်ရာ အစိုးရအာဏာပိုင်များနှင့် အခြားလုပ်ငန်းစဉ်များအား အသုံးပြုကာ ဒေသန္တရနယ်နိမိတ်တစ်လွှား မြို့ပြဝန်ဆောင်မှုများအား ညှိနှိုင်းကာ **မြို့ပြများ တစ်စီဖြစ်နေမှုကို ကျော်လွှားရန်။**

“အလွန်အမင်း ဆင်းရဲနွမ်းပါးမှု အဆုံးသတ်ရေးနှင့် သာယာဝပြောမှုတွေကို ဝေမျှခံစားနိုင်ရေးကို မြှင့်တင်ဆောင်ရွက်နိုင်ဖို့ မြို့ပြပုံစံ၊ လူဦးရေ သိပ်သည်းမှုနဲ့ အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ ညှိနှိုင်း ဆောင်ရွက်မှုတွေ ရှိဖို့ ဆိုတာ မရှိမဖြစ် လိုအပ်ပါတယ်။” ဟု ကမ္ဘာ့ဘဏ်အုပ်စု လူမှုရေး၊ မြို့ပြ၊ ကျေးလက်နှင့် Resilience Global Practice မှ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု မန်နေဂျာ **Abhas Jha** ကပြောကြားသည်။

ယခုလေ့လာမှုကို Australian Aid ၏ ပံ့ပိုးမှုဖြင့် လုပ်ဆောင်ခြင်းဖြစ်သည်။

အစီရင်ခံစာ အပြည့်အစုံကိုဖတ်ရန် အောက်ပါလိပ်စာတွင် ဝင်ရောက်ကြည့်ရှုပါ။
<http://www.worldbank.org/eap/MeasuringUrbanExpansion>

မြေပုံများကြည့်ရှုရန်နှင့် ဒေတာများခေါင်းလုပ် လုပ်ရန်အောက်ပါလိပ်စာသို့ သွားကြည့်ပါ။
Puma.worldbank.org

Urban Expansion Data Analysis Competition

မြို့ပြ ဖြစ်ထွန်းမှုနှင့် ပတ်သက်ပြီး ပိုမိုနားလည်သဘောပေါက်စေရန်အတွက် (၁) ဒေတာ အချက်အလက်ပစ္စည်းများ၊ (၂) “East Asia’s Changing Urban Landscape: Measuring a Decade of Spatial Growth.” အစီရင်ခံစာပါ ဒေတာအသစ်များ အသုံးပြုကာ သုတေသနစာတမ်း အတွက် အဆိုပြုလွှာများ တင်သွင်းရန် ကမ္ဘာ့ဘဏ်က ခေါ်ယူထားသည်။ သိလိုသည်များအတွက် အောက်ပါလင့်ခ်ကိုဝင်ကြည့်ပါ။
<http://www.worldbank.org/eap/MeasuringUrbanExpansion>